

MECANISMUL DE RAPORTARE A ÎNCĂLCĂRILOR LEGII, CONFORM PREVEDERILOR LEGII NR. 361/2022, ÎN CADRUL INSTITUȚIEI PREFECTULUI – JUDEȚUL BUZĂU

I. CE SE ÎNȚELEGE PRIN EXPRESIA ”ÎNCĂLCĂRI ALE LEGII”

Prin sintagma ”încălări ale legii”, înțelegem fapte care constau într-o acțiune sau inacțiune care constituie nerespectări ale dispozițiilor legale prevăzute în anexa nr. 2 din Legea nr. 361/2022, care privesc domenii cum ar fi:

- achizițiile publice;
- serviciile, produsele și piețele financiare, prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului;
- siguranța și conformitatea produselor;
- siguranța transportului;
- protecția mediului;
- protecția radiologică și siguranța nucleară;
- siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, sănătatea și bunăstarea animalelor;
- sănătatea publică;
- protecția consumatorilor;
- protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și a securității rețelelor și sistemelor informatice.

Totodată, acestea privesc și:

- încălcări care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene (cum sunt menționate la art. 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și cum sunt detaliate în măsurile relevante ale Uniunii Europene);
- încălcări referitoare la piața internă (menționate la art. 26 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), inclusiv încălcări ale normelor Uniunii Europene în materie de concurență și de ajutoare de stat, precum și încălcări referitoare la piața internă în ceea ce privește actele care încalcă normele privind impozitarea societăților sau mecanismele al căror scop este obținerea unui avantaj fiscal ce contravine obiectului sau scopului dreptului aplicabil în materie de impozitare a societăților, ce reprezintă abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni, sau care contravin obiectului sau scopului legii.

II. CARE SUNT PERSOANELE CĂRORA LI SE APLICĂ PREVEDERILE LEGII NR. 361/2022?

Art.2 din Legea nr.361/2022

(1) Prezenta lege se aplică persoanelor care efectuează raportări și care au obținut informațiile referitoare la încălcări ale legii, într-un context profesional. În categoria acestor persoane intră, cel puțin, următoarele:

- a) lucrătorii;
- b) persoanele care desfășoară o activitate independentă, în înțelesul [art. 49 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene](#);

c) acționarii și persoanele care fac parte din organul de administrare, de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi, inclusiv membrii neexecutivi ai consiliului de administrație, precum și voluntarii și stagiarii remunerați sau neremunerați;

d) orice persoană care lucrează sub supravegherea și conducerea persoanei fizice sau juridice cu care s-a încheiat contractul, a subcontractanților și a furnizorilor acesteia.

(2) Prezenta lege se aplică și persoanelor ale căror raporturi de muncă nu au început încă și care efectuează raportări prin intermediul canalelor de raportare interne sau externe sau divulgă public informații privind încălcări ale legii obținute în timpul procesului de recrutare sau altor negocieri precontractuale sau în cazul în care raportul de muncă sau raportul de serviciu a încetat.

(3) Prezenta lege se aplică, de asemenea, persoanelor care raportează sau dezvăluie public informații privind încălcări ale legii în mod anonim.

III. CARE SUNT CONDIȚIILE INSTITUITE DE LEGE PENTRU A BENEFICIA DE PROTECȚIE?

Art. 20 din Legea nr.361/2022

(1) Pentru a beneficia de măsurile de protecție, avertizorul în interes public trebuie să întrunească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie una dintre persoanele care efectuează raportări potrivit prevederilor [art. 2 alin. \(1\)](#) și care a obținut informații referitoare la încălcări ale legii într-un context profesional;

b) să fi avut motive întemeiate să creadă că informațiile referitoare la încălcările raportate erau adevărate la momentul raportării;

c) să fi efectuat o raportare internă, o raportare externă sau o divulgare publică.

(2) Pentru a beneficia de măsurile reparatorii, avertizorul în interes public trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile prevăzute la [alin. \(1\)](#), precum și condiția ca represaliile să fie consecința raportării efectuate.

(3) Măsurile prevăzute de prezentul capitol se aplică și:

a) facilitatorilor;

b) persoanelor terțe care au legături cu avertizorul în interes public și care ar putea să sufere represalii într-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale acestuia;

c) persoanelor juridice deținute de către avertizorul în interes public sau pentru care avertizorul în interes public lucrează sau cu care are alte tipuri de legături într-un context profesional;

d) avertizorului în interes public care, în mod anonim, a raportat sau a divulgat public informații referitoare la încălcări, dar este ulterior identificat și suferă represalii;

e) avertizorului în interes public care efectuează raportări către instituțiile, organele, oficiile sau agențiile competente ale Uniunii Europene.

IV. MODALITĂȚI DE RAPORTARE A FAPTELOR CONSIDERATE ÎNCĂLCĂRI ALE LEGII

(1) Raportarea faptelor considerate încălcări ale legii trebuie privită ca exercitarea unei îndatoriri profesionale. Dacă un angajat suspectează încălcări ale legii care s-au produs/se produc/sunt pe cale de a se produce, care pot afecta interesele IP-BZ, este obligat să acționeze imediat în baza prezentei proceduri, fiind protejați împotriva oricăror discriminări.

(2) Persoanele care raportează încălcări ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul IP-BZ, au la dispoziție următoarele modalități de raportare:

a) **Canale interne** – în cadrul IP-BZ;

b) **Canale externe** - Agenția Națională de Integritate reprezintă canalul extern de raportare pentru persoanele care efectuează raportări privind încălcări ale legii (pentru mai multe detalii a se vedea Cap. IV din Legea nr 361/2022);

c) **Divulgare publică** – presă, organizațiile profesionale, sindicale sau patronale, organizații neguvernamentale, comisii parlamentare etc. (pentru mai multe detalii a se vedea Cap. V din Legea nr 361/2022);

(3) Pentru a proteja confidențialitatea identității avertizorului în interes public și a oricărei părți terțe menționate în raportare și să se împiedice accesul la raportare al personalului neautorizat, în cadrul IP-BZ, raportarea faptelor care constituie încălcări ale legii se îndreaptă către un singur angajat desemnat prin act administrativ (persoana desemnată).

(4) Persoana desemnată are atribuții în ceea ce privește primirea, înregistrarea, examinarea, efectuarea de acțiuni subsecvente și soluționarea raportărilor privind încălcări ale legii.

(5) Persoana desemnată trebuie să acționeze cu imparțialitate și să fie independent în exercitarea acestor atribuții.

Raportarea pe canale interne

(6) Pentru a raporta încălcări ale legii, avertizorul în interes public care alege să se adreseze pe canalele interne de raportare din cadrul IP-BZ, o poate face prin următoarele modalități:

- personal, prin întâlnire față în față la sediul IP-BZ, la cererea avertizorului (cu programare prealabilă efectuată la adresa de e-mail avertizari.integritate@prefecturabuzau.ro) în camera 22 situată la etajul 2 în clădirea IP-BZ ;
- în format electronic prin completarea formularului de raportare și transmiterea acestuia la adresa de e-mail avertizari.integritate@prefecturabuzau.ro;
- în scris pe suport hârtie prin transmiterea formularului de raportare completat, introdus în plic lipit, prin intermediul serviciilor poștale sau de curierat la adresa: Bulevardul Nicolae Bălcescu nr. 48, Buzău, județul Buzău cod 120246 (pe plic se va menționa - *Către Instituția Prefectului – Județul Buzău – Confidențial! avertizor în interes public*).

(7) În cazul în care avertizorul în interes public solicită ca raportarea să aibă loc în prezența persoanei desemnate, prin întâlnire față în față la sediul IP-BZ, aceasta are obligația de a întocmi un proces-verbal de consemnare, într-o formă durabilă și accesibilă, sub rezerva consimțământului avertizorului în interes public. Persoana desemnată oferă avertizorului în interes public posibilitatea de a verifica, de a rectifica și de a-și exprima acordul cu privire la procesul-verbal al conversației, prin semnarea acestuia.

(8) În cazul în care avertizorul în interes public nu își exprimă consimțământul pentru transcrierea sau înregistrarea conversației, acesta este îndrumat să raporteze în scris, pe suport hârtie, persoanei desemnate, sau în format electronic, la o adresă de e-mail avertizari.integritate@prefecturabuzau.ro.

(9) Raportarea în scris pe suport hârtie sau în format electronic se realizează prin completarea Formularului de raportare conform modelului din Anexa nr 2.

Raportarea cuprinde, cel puțin, următoarele:

- Numele și prenumele;
- Datele de contact ale avertizorului în interes public;

- Contextul profesional în care au fost obținute informațiile;
- Persoana vizată, dacă este cunoscută;
- Descrierea faptei susceptibile să constituie încălcare a legii în cadrul entității publice sau private;
- Probele în susținerea raportării;
- Data și semnătura.

(10) Prin excepție, raportarea care nu cuprinde numele, prenumele, datele de contact sau semnătura avertizorului în interes public se examinează și se soluționează în măsura în care conține indicii temeinice referitoare la încălcări ale legii.

(11) Raportările se înregistrează într-un registru, conform modelului din Anexa nr 3. Registrul se ține în format electronic și va fi securizat prin parolă.

(12) În termen de cel mult 7 zile calendaristice de la primirea raportării, persoana desemnată are obligația de a transmite avertizorului în interes public confirmarea primirii raportării (în format electronic).

(13) În termen de cel mult 3 luni de la data confirmării de primire sau, în cazul în care nu i s-a confirmat primirea raportării, de la expirarea termenului de 7 zile prevăzut în aliniatul anterior, precum și, ulterior, ori de câte ori sunt înregistrate evoluții în desfășurarea acțiunilor subsecvente, cu excepția cazului în care informarea ar putea periclita desfășurarea acestora persoana desemnată are obligația de informare a avertizorului în interes public cu privire la stadiul acțiunilor subsecvente.

(14) Persoana desemnată are obligația de informare șefului/înlocuitorului de drept al IP-BZ și a avertizorului în interes public cu privire la modalitatea de soluționare a raportării.

Raportarea pe canale externe

(15) **Agenția Națională de Integritate (ANI)** reprezintă **canalul extern de raportare** pentru persoanele care efectuează raportări privind încălcări ale legii.

(16) Înregistrarea raportărilor și confirmarea primirii acestora de către structura de specialitate din cadrul ANI se face de îndată, dar nu mai târziu de 7 zile calendaristice de la data primirii, cu excepția cazului în care avertizorul în interes public a solicitat în mod expres altfel sau atunci când ANI consideră, în mod rezonabil, că o confirmare a primirii raportării ar periclita protecția identității avertizorului în interes public.

(17) Astfel, persoanele care aleg să se adreseze pe canalul extern – Agenția Națională de Integritate pentru a raporta încălcări ale legii, o pot face doar prin următoarele modalități:

- Online, pe Platforma Avertizori <https://avertizori.integritate.eu>;
- Prin e-mail la adresa avertizari@integritate.eu;
- Telefonic, la numărul 0372.069.869 selectând tastele **1** (*Selectare lb. română*), **0** (*Acord înregistrare conversație*), **3** (*Direcția Avertizori în interes public*). Conversațiile vor fi înregistrate automat;
- Prin intermediul serviciilor poștale la adresa ANI din Bulevardul Lascăr Catargiu nr. 15, Cod poștal 010661, Sector 1, București – România – *În atenția Direcției Avertizori în interes public*;
- Personal, prin prezența la sediul ANI (cu programare prealabilă efectuată la adresa de email avertizari@integritate.eu).

(18) Pe lângă atribuțiile ce decurg din gestionarea raportărilor primite în virtutea calității de canal extern, Agenția Națională de Integritate poate oferi și consiliere confidențială, la cerere, persoanelor care doresc să efectueze raportări, precum și asistență în legătură cu protecția acestor persoane împotriva represaliilor în fața oricărei autorități (pentru mai multe detalii a se vedea Cap. VI din Legea nr. 361/2022).

Divulgarea publică

(19) Sesizarea privind încălcarea legii prin divulgare publică se poate adresa presei, organizațiilor profesionale, sindicale sau patronale, organizațiilor neguvernamentale, comisiilor parlamentare sau prin punerea la dispoziție în orice mod în spațiul public a informațiilor referitoare la încălcări ale legii.

(20) Avertizorul în interes public care divulgă public informații privind încălcarea legii beneficiază de protecție în cazul în care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

a) a raportat mai întâi intern și extern sau direct extern, potrivit cap. III și IV, însă consideră că nu au fost dispuse măsuri corespunzătoare în termenul prevăzut de Legea nr. 361/2022;

b) are motive întemeiate să considere că:

i. încălcarea poate constitui un pericol iminent sau evident pentru interesul public sau riscul unui prejudiciu care nu mai poate fi remediat;

ii. în cazul raportării externe există un risc de represalii sau o probabilitate redusă că încălcarea să fie remediată în mod eficace având în vedere circumstanțele specifice ale raportării.

(21) Raportările se păstrează 5 ani. După expirarea perioadei de păstrare de 5 ani, acestea se distrug, indiferent de suportul pe care sunt păstrate, încheindu-se proces verbal de distrugere.

(22) Informațiile cu privire la persoana desemnată din IP-BZ, precum și mijloacele de raportare internă și externă, vor fi afișate pe pagina de internet a IP-BZ și la sediu, într-un loc vizibil și accesibil. În orice moment, cel puțin un mijloc de raportare trebuie să fie accesibil.

V. MĂSURILE DE PROTECȚIE A AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

(1) Avertizorul în interes public care efectuează o raportare sau divulgare publică a unor informații privind încălcări ale legii nu încalcă dispozițiile legale sau clauzele contractuale privind divulgarea de informații și nu răspunde pentru raportarea sau divulgarea publică a unor astfel de informații, cu condiția să fi efectuat o raportare sau divulgare publică în condițiile legii și să fi avut motive întemeiate să creadă că raportarea sau divulgarea a fost necesară pentru dezvăluirea unei încălcări a legii.

(2) Avertizorul în interes public care dobândește sau accesează date și informații de care are cunoștință în virtutea atribuțiilor de serviciu sau a raporturilor de muncă nu răspunde dacă accesarea sau dobândirea are ca scop raportarea sau dezvăluirea publică a unei încălcări a legii, iar raportarea sau divulgarea publică s-a efectuat în condițiile legii.

(3) Răspunderea avertizorilor în interes public pentru acte sau omisiuni care nu au legătură cu raportarea sau divulgarea publică sau care nu sunt necesare pentru dezvăluirea unei încălcări a legii este supusă dispozițiilor de drept comun.

(4) Avertizorul în interes public care divulgă public informații privind încălcarea legii beneficiază de protecție în cazul în care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

- a) a raportat mai întâi intern și extern sau direct extern, însă consideră că nu au fost dispuse măsuri corespunzătoare în termenele legale;
- b) are motive întemeiate să considere că încălcarea poate constitui un pericol iminent sau evident pentru interesul public sau riscul unui prejudiciu care nu mai poate fi remediat.
- c) în cazul raportării externe există un risc de represalii sau o probabilitate redusă ca încălcarea să fie remediată în mod eficace, având în vedere circumstanțele specifice ale raportării.

(5) Este interzisă orice formă de represalii împotriva avertizorilor în interes public, amenințări cu represalii sau tentative de represalii, în special cele care privesc:

- a) orice suspendare a contractului individual de muncă ori a raportului de serviciu;
- b) concedierea sau eliberarea din funcție;
- c) modificarea contractului de muncă sau a raportului de serviciu;
- d) reducerea salariului și schimbarea programului de lucru;
- e) retrogradarea sau împiedicarea promovării în muncă și a dezvoltării profesionale, inclusiv prin evaluări negative ale performanței profesionale individuale sau prin recomandări negative pentru activitatea profesională desfășurată;
- f) aplicarea oricărei alte sancțiuni disciplinare;
- g) constrângerea, intimidarea, hărțuirea;
- h) discriminarea, crearea unui alt dezavantaj sau supunerea la un tratament inechitabil;
- i) refuzul de a transforma un contract de muncă pe o perioadă determinată într-un contract de muncă pe durată nedeterminată, în cazul în care lucrătorul a avut așteptări legitime că i s-ar oferi un post permanent;
- j) refuzul de a reînnoi un contract de muncă pe o perioadă determinată sau încetarea anticipată a unui astfel de contract;
- k) cauzarea de prejudicii, inclusiv la adresa reputației persoanei în cauză, în special pe platformele de comunicare socială, sau pierderi financiare, inclusiv sub forma pierderii oportunităților de afaceri și a pierderii de venituri;
- l) includerea pe o listă sau într-o bază de date negativă, pe baza unui acord sectorial sau la nivel de industrie, formal sau informal, care poate presupune că persoana în cauză nu își va găsi, în viitor, un loc de muncă în respectivul sector sau în respectiva industrie;
- m) rezilierea unilaterală extrajudiciară a unui contract pentru bunuri sau servicii, fără a fi îndeplinite condițiile în acest sens;
- n) anularea unei licențe sau a unui permis;
- o) solicitarea de efectuare a unei evaluări psihiatrice sau medicale.

(6) Avertizorul în interes public poate contesta măsurile prevăzute la alin. (5) printr-o cerere adresată instanței competente, în funcție de natura litigiului, în a cărei circumscripție teritorială acesta își are domiciliul.

(7) La solicitarea avertizorului în interes public cercetat disciplinar ca urmare a raportării interne, externe sau divulgării publice, comisiile de disciplină au obligația de a invita presa și un reprezentant al sindicatului sau al asociației profesionale sau un reprezentant al salariaților, după caz. Anunțul se face prin comunicat pe pagina de internet proprie cu cel puțin 3 zile lucrătoare înaintea ședinței, sub sancțiunea nulității raportului și a sancțiunii disciplinare aplicate.

VI. PROTEJAREA IDENTITĂȚII PERSOANEI VIZATE ȘI A TERȚELOR PERSOANE

(1) Normele privind protecția identității aplicabile avertizorilor în interes public se aplică și persoanei vizate, precum și persoanelor terțe la care se face referire în raportare.

(2) Identitatea persoanei vizate este protejată cât timp sunt în desfășurare acțiunile subsecvente raportării sau divulgării publice, cu excepția cazului în care, ca urmare a soluționării raportării sau divulgării, se constată că persoana vizată nu este vinovată de încălcările legii ce au făcut obiectul raportării sau divulgării.

(3) Persoanele vizate au dreptul la apărare, inclusiv dreptul de a fi ascultate și dreptul de acces la propriul dosar.

VII. RESPONSABILITĂȚI

1. Persoana desemnată

a) trebuie să acționeze cu imparțialitate și să fie independent în exercitarea acestor atribuții.

b) se asigură că informațiile cu privire la datele sale de contact, precum și mijloacele de raportare internă și externă, vor fi afișate pe pagina de internet a IP-BZ și la sediu, într-un loc vizibil și accesibil și că în orice moment, cel puțin un mijloc de raportare este accesibil.

c) primește raportările transmise pe canalele interne și respectă termenele stabilite în prezenta procedură, în cunoștință de cauză că împiedicarea, prin orice mijloace, a raportării constituie contravenție și se sancționează conform legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public.

d) înregistrează raportările în Registrul de evidența electronic.

e) efectuează cu diligență acțiunile subsecvente.

f) are obligația de a informa avertizorul în interes public, precum și șeful/înlocuitorul de drept al IP-BZ cu privire la modalitatea de soluționare a raportării.

g) după expirarea perioadei de păstrare de 5 ani, să se asigure că raportările se distrug în baza unui proces verbal de distrugere, indiferent de suportul pe care sunt păstrate.

h) are obligația profesională de a păstra confidențialitatea datelor avertizorului, persoanei vizate, precum și persoanelor terțe la care se face referire în raportare, în cunoștință de cauză că divulgarea acestor informații, constituie contravenție și se sancționează conform legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public.

2. Avertizorul în interes public

Acționează cu bună-credință fiind convins de realitatea stării de fapt sau că fapta constituie o încălcare a legii, cunoscând că raportarea de fapte nereale, constituie contravenție și se sancționează conform legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public.